

राज्य पातळीवरील सहभागी सिंचन
व्यवस्थापन (पाणी वापर संस्था) विषयक
समितीची पुनर्रचना करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: सीडीए- १०१४/(१९१/२०१४)/लाक्षेवि(कामे)

मंत्रालय, मुंबई ४०००३२

दिनांक: १०/०९ / २०१४

संदर्भ

- १) शासन निर्णय क्रमांक: सीडीए १००४/(३१४/२००४)/लाक्षेवि(कामे) दि. २८.२.२००५
- २) शासन निर्णय क्रमांक: सीडीए १००४/(३१४/२००४)/लाक्षेवि(कामे) दि. १६.६.२००५
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: मजसुप्र १००८/(३०/२००८)/लाक्षेवि(कामे) दि. ७.३.२००८

प्रस्तावना

राज्यात जलसंपदा प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रात पाणी वापर संस्था स्थापन करणे अनिवार्य करण्याचा निर्णय दिनांक २३.७.२००१ रोजी घेण्यात आला. त्यासाठी महाराष्ट्र सिंचन पध्दतीचे शेतक-यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम-२००५ व नियम २००६ पारीत करण्यात आले. या पार्श्वभूमिवर पाणी वापर संस्था सक्षम करणे, त्यांच्या अडीअडचणी समजून घेऊन त्या सोडविणे, त्यांना मार्गदर्शन करणे आणि पाणी वापर संस्थांच्या कार्यात सुधारणा होण्यासाठी सल्ला देणे इत्यादी करिता राज्य पातळीवरील सहभागी सिंचन व्यवस्थापन विषयक एक समिती संदर्भ क्रमांक १ अन्वये स्थापन करण्यात आली होती. संदर्भ क्रमांक २ व ३ अन्वये समितीच्या रचनेमध्ये त्यात सुधारणाही केल्या गेल्या. मागील ९ वर्षांतील समितीच्या कामकाजामधील अनुभव, सहभागी सिंचन व्यवस्थापन यामध्ये झालेली प्रगती तसेच अनेक स्वयंसेवी संस्थांकडून प्राप्त झालेल्या सुचना लक्षात घेता, राज्य पातळीवरील समितीची पुनर्रचना करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. या अनुषंगाने राज्यातील सहभागी सिंचन व्यवस्थापन (पाणी वापर संस्था) विषयक समितीची पुनर्रचना करण्यासाठी शासन आता खालील शासन निर्णय निर्गमित करत आहे.

शासन निर्णय

राज्य पातळीवरील सहभागी सिंचन व्यवस्थापन (पाणी वापर संस्था) विषयक समितीची खालील प्रमाणे पुनर्रचना करण्यात येत आहे.

अनुक्रमांक	पदनाम	सदस्य
१	प्रधान सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	अध्यक्ष
२	महासंचालक, जल व भूमि व्यवस्थापन संस्था (वाल्मी), औरंगाबाद.	कार्याध्यक्ष
३	सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई.	सदस्य
४	मुख्य अभियंता (विप्र), जलसंपदा विभाग, पुणे.	सदस्य
५	मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे.	सदस्य
६	मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, नागपूर.	सदस्य
७	मुख्य अभियंता, उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश, नाशिक.	सदस्य
८	मुख्य अभियंता व मुख्य प्रशासक, लाक्षेवि, औरंगाबाद.	सदस्य
९	मुख्य अभियंता, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव.	सदस्य
१०	मुख्य अभियंता (वि प्र), जलसंपदा विभाग, अमरावती.	सदस्य
११	मुख्य अभियंता, (ज.स.) जलसंपदा विभाग, अमरावती	सदस्य
१२	मुख्य अभियंता, कोकण प्रदेश, जलसंपदा विभाग, मुंबई.	सदस्य
१३	मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जलसंपत्ती विकास केंद्र, औरंगाबाद.	सदस्य
१४	मुख्य अभियंता, लघु सिंचन, जलसंधारण विभाग, पुणे.	सदस्य
१५	मुख्य अभियंता, विदर्भ सधन सिंचन विकास कार्यक्रम, जलसंधारण विभाग, नागपूर.	सदस्य
१६	अधिक्षक अभियंता व उप सचिव (लाक्षेवि) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	सदस्य
१७	प्राध्यापक व प्रमुख, सामाजिक शास्त्रे विद्याशाखा, वाल्मी, औरंगाबाद.	सदस्य

अनुक्रमांक	पदनाम	सदस्य
१८	प्रतिनिधी, समाज परिवर्तन केंद्र, नाशिक.	सदस्य
१९	प्रतिनिधी, सोपेकॉम, पुणे.	सदस्य
२०	प्रतिनिधी, लोकाभिमुख पाणी धोरण संघर्ष मंच, पुणे.	सदस्य
२१	प्रतिनिधी, प्रयास, पुणे.	सदस्य
२२	प्रतिनिधी, टाटा समाज विज्ञान संस्था, मुंबई.	सदस्य
२३	प्रतिनिधी, मराठवाडा पाणी हक्क संघर्ष समिती, औरंगाबाद.	सदस्य
२४	प्रतिनिधी, पाणी वापर संस्था, पुणे विभाग.	सदस्य
२५	प्रतिनिधी, पाणी वापर संस्था, नाशिक विभाग.	सदस्य
२६	प्रतिनिधी, पाणी वापर संस्था, औरंगाबाद विभाग.	सदस्य
२७	प्रतिनिधी, पाणी वापर संस्था, कोकण विभाग.	सदस्य
२८	प्रतिनिधी, पाणी वापर संस्था, नागपूर विभाग.	सदस्य
२९	प्रतिनिधी, पाणी वापर संस्था, अमरावती विभाग.	सदस्य
३०	अधीक्षक अभियंता व संचालक, पाटबंधारे संशोधन व विकास संचालनालय, पुणे.	सदस्य सचिव

पुनर्रचित समितीची कार्यकक्षा खालील प्रमाणे राहिल;

- १) शासन व पाणी वापर संस्था यांच्यात एक दुवा म्हणून समिती काम करेल.
- २) सहभागी सिंचन व्यवस्थापनासंबंधी शासकीय धोरणे, कायदे व नियम यांच्या अंमलबजावणीचा समितीने आढावा घेणे आणि परिणामकारक अंमलबजावणी करण्याच्या हेतूने शासनास वेळोवेळी उपयायोजना सूचविणे व त्याचा पाठपुरावा करणे.
- ३) पाणी वापर संस्था व सिंचन व्यवस्थापनाचे अधिकारी यांची चर्चासत्रे वर्षातून किमान दोन वेळा आयोजित करणे. त्या पैकी किमान एक चर्चासत्र दरवर्षी वेगळ्या विभागात व्हावे. प्रत्येक चर्चासत्रापूर्वी दृष्टीनिबंध प्रस्तुत करावा. तज्ञ व्यक्तींना (रिसोर्स पर्सन्स) लेख

- लिहीण्यास आमंत्रित करावे. या दोहोआधारे चर्चासत्रात विचारविनिमय करून, चर्चासत्राचा अहवाल नियमित प्रकाशित करण्यात यावा. त्यात विविध विभागातील पाणी वापर संस्थांच्या नवीन यशोगाथांना आवर्जून स्थान देण्यात यावे.
- ४) उपरोक्त चर्चासत्रे वाल्मीच्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा भाग समजल्या जातील. चर्चासत्रासाठी आलेल्या सर्व प्रतिनिधींच्या निवास व भोजनाची व्यवस्था वाल्मीतर्फे विनामुल्य करण्यात येईल. समितीच्या अशासकीय सदस्यांना तसेच आमंत्रित तज्ञ व्यक्तींना प्रचलित शासन नियमानुसार वाल्मीच्या उपलब्ध अनुदानातून चर्चासत्रासाठी प्रवास खर्च देण्यात यावा. या चर्चासत्रासाठी येणा-या सदस्या व्यतिरिक्त अशासकीय प्रतिनिधींना प्रवास खर्च स्वतः सोसावा लागेल.
- ५) समितीच्या बैठका दर तीन महिन्यात एकदा व्हाव्यात. बैठका दरवेळी वेगवेगळ्या विभागात घेण्यात याव्यात. समितीने बैठका व्हिडिओ कॉन्फरन्स द्वारे आयोजित करण्याचा प्रयत्न करावा. काही बैठका वेगवेगळ्या विभागात घेउन समितीने त्या त्या विभागातील पाणी वापर संस्थांना (पुरस्कार प्राप्त संस्थांसह इतर) भेट देऊन परिस्थितीचे अवलोकन करावे.
- ६) समितीच्या बैठकांची इतिवृत्ते व त्या संबंधीचे घेण्यात आलेले सर्व शासकीय निर्णय तसेच कार्यवाहीची तपशील सिंचन त्रैमासिकात तसेच पाटबंधारे संशोधन व विकास संचालनालय, पुणे यांच्या संकेतस्थळावरही नियमित प्रसिध्द करण्यात यावा. त्याच प्रमाणे वाल्मीच्या विविध प्रशिक्षण वर्गाच्या अभ्यासक्रमात योग्य ते बदल करण्यात यावेत.
- ७) अध्यक्षंच्या अनुपस्थितीत समितीच्या बैठका घेण्याचे सर्व अधिकार कार्याध्यक्षांना असतील.
- ८) समितीवरील विभागनिहाय पाणी वापर संस्थांच्या प्रतिनिधींची नांवे, त्या त्या विभागातील समितीचे सदस्य असलेले मुख्य अभियंता प्रस्तावित करतील. समितीचे कार्याध्यक्ष यांचा या बाबतचा निर्णय अंतिम असेल.
- ९) विशेष निमंत्रित म्हणून योग्य त्या व्यक्तीस आमंत्रित करण्याचा अधिकार अध्यक्ष व कार्याध्यक्ष यांना असेल.

१०) पाणी वापर संस्थांचे संयुक्त संनियंत्रण पाणी वापरकर्ते, जलसंपदा विभाग व अशासकीय संस्था यांचे मार्फत करण्याचे प्रस्तावित असून ही समिती संयुक्त संनियंत्रण प्रक्रियेच्या फलिताचा आढावा घेईल

११) समिती कामकाजाचा वार्षिक अहवाल मा. जलसंपदा मंत्री यांना विशेष बैठकीत सादर करेल.

१२) समितीच्या कामकाजाचा आढावा दर तीन वर्षांनी घेण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०९१०१७२०२९१५२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(र.बा.गलियान)

शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. प्रधान सचिव (लाक्षेवि) जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२. सर्व कार्यकारी संचालक, जलसंपदा विभाग
३. सर्व महासंचालक, जलसंपदा विभाग
४. सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग
५. सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग

६. अधीक्षक अभियंता व संचालक, पाटबंधारे संशोधन व विकास संचालनालय, पुणे
७. कार्याध्यक्ष समाज परिवर्तन केंद्र, नाशिक
८. अध्यक्ष सोपेकाँम, पुणे
९. अध्यक्ष लाकाभिमुख पाणी धारण संघर्ष मंच, पुणे
१०. अध्यक्ष प्रयास, पुणे
११. अध्यक्ष टाटा समाज विज्ञान संस्थ, मुंबई
१२. अध्यक्ष मराठवाडा पाणी हक्क संघर्ष समिती, औरंगाबाद
१३. अध्यक्ष पाणी वापर संस्था पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/कोकण/नागपूर/अमरावती
१४. लाक्षेवि (कामे) संग्रहार्थ